

บทที่ 3

วิธีวิทยาการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง อินเทอร์เน็ตกับการเมืองไทย เป็นการศึกษาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง 3 ฝ่าย คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง และผู้บริหารการเลือกตั้ง โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานกันทั้งลักษณะการวิจัยในเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ครบถ้วนในทุก ๆ ด้าน โดยที่มีรูปแบบการวิจัย 2 ส่วน กล่าวคือ ส่วนที่หนึ่ง เป็นการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ งานวิจัยและเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง และ ส่วนที่สอง เป็นการศึกษาโดยวิธีการวิจัยภาคสนาม โดยอาศัยการสำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ซึ่งใช้เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบในการสร้างแบบสอบถามและการสัมภาษณ์สำหรับการวิจัยครั้งนี้ โดยกำหนดแนวทางการดำเนินการศึกษามีรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ขอบเขตและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. ประชากร และ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานกันทั้งลักษณะการวิจัยในเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ครบถ้วนในทุก ๆ ด้าน อันจะใช้ในการวิเคราะห์ถึงอิทธิพลและบทบาทของสื่ออินเทอร์เน็ตที่มีต่อการเมืองไทย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้นำแนวคิดทางด้าน ปรัชญาการณนิยม (phenomenology) มาใช้ มีหลักสำคัญ กล่าวคือ เป็นแนวคิดที่มองว่ามนุษย์เป็นผู้สร้างบริบท หรือสถานการณ์ขึ้น เพราะมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของสภาวะการณ์ หรือระเบียบสังคมนั้น ซึ่งนักปรัชญาการณนิยมเชื่อว่า

มนุษย์เป็นนักสร้างสรรค์ หรือเป็นผู้สร้าง คือเป็นผู้ที่มีความคิด ความอ่านและสร้างกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมจากเรื่องเล็กไปเรื่องใหญ่ รวมกันเป็นสังคม มนุษย์จึงเป็นผู้สร้างสังคมขึ้น ทฤษฎีนี้มุ่งแสวงหาความจริงที่เกิดขึ้นในสังคม มุ่งศึกษาวิเคราะห์ ให้เกิดความเข้าใจ ตลอดจนทำให้เกิดภาพที่สะท้อนมุมมองในมิติต่าง ๆ ทั้งตัวบุคคลและปัจจัยที่สนับสนุนตัวบุคคล

รูปแบบในการวิจัยสามารถจำแนกได้เป็น 2 ส่วน กล่าวคือ ส่วนที่หนึ่ง เป็นการศึกษา ค้นคว้าจากหนังสือ งานวิจัยและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการศึกษาจากข้อมูลเอกสารที่มีอยู่แล้ว และ ส่วนที่สอง เป็นการศึกษาด้วยวิธีการวิจัยภาคสนาม โดยอาศัยการสำรวจในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งใช้เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบในการสร้างแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

ขอบเขตและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

ขอบเขตในการดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง 3 ฝ่าย คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง และผู้บริหารการเลือกตั้ง โดยศึกษาประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเฉพาะกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานครเท่านั้นเนื่องจากกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ต เกือบร้อยละ 70 อยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยที่จะทำการเก็บข้อมูลตามช่วงระยะเวลาการดำเนินการ ดังนี้

มิถุนายน – สิงหาคม 2543	ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อตั้งหัวข้อและจัดทำโครงร่างวิทยานิพนธ์
สิงหาคม – กันยายน 2543	เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาให้เหมาะสมเพื่อขออนุมัติค้นคว้าต่อไป
กันยายน 2543– มกราคม 2544	รวบรวมข้อมูล ศึกษาค้นคว้า หาข้อมูล ออกแบบสอบถาม เก็บแบบสอบถาม
มกราคม 2544 – เป็นต้นไป	ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์จนกว่าจะเรียบร้อย

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานกันทั้งลักษณะการวิจัยในเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ

ในส่วนของการวิจัยในเชิงคุณภาพ จะเป็นการศึกษาวิจัยจากเอกสาร บทความ และงานเขียนทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง โดยมีกำหนดขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยทางด้านการสื่อสารทางการเมือง การเลือกตั้ง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมือง และภาพลักษณ์ทางการเมือง
2. เก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวข้างต้น เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการต่อไป
3. นำข้อมูลดังกล่าวมาศึกษาเพื่อใช้ในการสร้างแบบสอบถาม และวางแนวทางการสัมภาษณ์ซึ่งเป็นการวิจัยส่วนภาคสนาม
4. นำข้อมูลดังกล่าวมาใช้อ้างอิงในงานเขียนส่วนแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนนำมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากภาคสนาม

ในส่วนการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีกำหนดขั้นตอน ไว้ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประวัติ ภูมิหลัง การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของพรรค ตลอดจนประวัติ ภูมิหลัง การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของกลุ่มประชากรตัวอย่าง และผู้ถูกสัมภาษณ์
2. พบปะพูดคุยกับผู้มีความรู้ ความสนใจเกี่ยวกับประเด็นที่วิจัย เพื่อเป็นการจุดประกายความคิดและประเด็นปัญหา ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยภาคสนาม
3. นำแบบสอบถาม เข้าสำรวจกลุ่มประชากรตัวอย่าง และดำเนินการสัมภาษณ์
4. นำผลจากภาคสนามมาวิเคราะห์โดยมีพื้นฐานจากทฤษฎี แนวคิดที่ได้จากการวิจัยทางเอกสาร

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยได้จำแนกข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลที่มาจากภาคสนาม จากการออกแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์
2. ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลซึ่งรวบรวมมาจากเอกสารต่าง ๆ และผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องจากห้องสมุด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูลและอ้างอิงการเขียนงานวิจัย โดยมีรายละเอียดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ข้อมูลจากเอกสาร

ในการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลเอกสาร ได้ค้นคว้าข้อมูลทั้งหลายที่เกี่ยวข้องจากเอกสารต่าง ๆ ดังนี้

1. กฎหมาย ระเบียบ และคำสั่ง เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2542 และ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งซึ่งออกโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นต้น
2. เอกสารงานวิจัย ได้แก่ ผลงานวิจัย งานเขียนทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ ที่เคยมีการศึกษาค้นคว้ามาก่อนแล้ว ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ การสื่อสารทางการเมือง การเลือกตั้ง พฤติกรรมการเลือกตั้ง การรณรงค์หาเสียง การมีส่วนร่วมทางการเมือง ภาพลักษณ์ทางการเมือง โลกาภิวัตน์ เทคโนโลยีการสื่อสาร อินเทอร์เน็ต เพื่อใช้เป็นพื้นฐานอ้างอิงในการวิจัย
3. เว็บไซต์ และเอกสารตีพิมพ์ ได้แก่ บทความหรืองานเขียน รวมถึงข้อมูลข่าวสารซึ่งเกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์และวารสารต่าง ๆ

ข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นนี้ได้นำมาเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวิจัยภาคสนาม

การวิจัยภาคสนาม (field research)

อาศัยการเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลในเชิงประจักษ์ (empirical data) ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการออกแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการออกแบบสอบถามกลุ่มประชากรตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการออกแบบสอบถามผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงในเขตกรุงเทพมหานคร 300 ตัวอย่าง และออกแบบสอบถามผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต 200 ตัวอย่าง รวมจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 500 ตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (convenience sampling) โดยเลือกกลุ่มประชากรจากทุกสาขาอาชีพ ทุกเพศ ทุกวัย และอย่างกว้างขวางเพื่อให้ได้คำตอบที่ครอบคลุมและมีความถูกต้องมากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ในการวิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ ตัวแทนพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการรณรงค์หาเสียง และทำการสัมภาษณ์ ผู้บริหารการเลือกตั้ง คือ คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เครือข่ายประชาชนเพื่อการเลือกตั้ง (P-Net) ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ในการควบคุมตรวจสอบการรณรงค์หาเสียง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สร้างแบบสอบถามสำหรับประชากรกลุ่มเป้าหมายได้ตอบด้วยตนเองเพื่อวัดความพร้อมทางการเมืองและความคิดเห็น จำนวน 33 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เป็นคำถามที่เกี่ยวกับลักษณะบุคคลและลักษณะทางเศรษฐกิจสังคม ความสนใจทางการเมือง รวมถึงลักษณะการใช้อินเทอร์เน็ต ในส่วนนี้จะประกอบไปด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ที่อยู่ภูมิลำเนา แหล่งที่ได้รับความรู้ทางการเมือง ความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ต รวมทั้งหมด 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

เป็นคำถามเพื่อวัดความสนใจต่อการเลือกตั้ง ตลอดจนพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับแหล่งข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) วันที่ 6 มกราคม 2544 อิทธิพลของการใช้อินเทอร์เน็ตในการรณรงค์หาเสียงของที่มีต่อการตัดสินใจของผู้ตอบแบบสอบถาม ตลอดจนเหตุผลสำคัญที่สุดของผู้ตอบแบบสอบถามในการลงคะแนนให้พรรคหรือผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง รวมทั้งหมด 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 ภาพลักษณ์ทางการเมืองของพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง

เป็นคำถามเพื่อวัดภาพลักษณ์ทางการเมืองของพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ใช้สื่ออินเทอร์เน็ต เป็นคำถามเกี่ยวกับภาพลักษณ์ซึ่งเกิดจากการรับรู้ข้อมูลพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งของผู้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งหมด 3 ข้อ

ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมือง

เป็นคำถามเพื่อวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ตอบแบบสอบถาม อันเกิดขึ้นจากการนำเอาสื่ออินเทอร์เน็ตมาใช้ในทางการเมือง คำถามจะเกี่ยวข้องกับรูปแบบ และความถี่ของการมีส่วนร่วมทางการเมือง อันประกอบด้วย การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การช่วยหาเสียงให้พรรคหรือผู้สมัคร การสมัครสมาชิกพรรค การตรวจสอบและรายงานการทุจริต การเผยแพร่ความรู้ข่าวสารทางการเมือง รวมทั้งหมด 7 ข้อ

ส่วนที่ 5 ทศนคติ ความคิดเห็นต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ทางการเมือง

เป็นคำถามเพื่อแสดงความคิดเห็นและความต้องการ รวมถึงข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ของกลุ่มประชากรเป้าหมาย ในการที่จะนำสื่ออินเทอร์เน็ตมาใช้ประโยชน์ในทางการเมือง เหตุผลในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ทางการเมือง โดยมีแบบของคำถามเป็นลักษณะเปิด (open question) ด้วย ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ซึ่งได้นำไปเป็นข้อมูลร่วมกับข้อมูลส่วนอื่น ๆ ในการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ตลอดจนการสรุปผลการวิจัย รวมทั้งหมด 5 ข้อ

การทดสอบแบบสอบถามก่อนใช้

เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว (การสร้างแบบสอบถามได้ศึกษาจากการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้คำถามปิดเป็นส่วนใหญ่ซึ่งกำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบเฉพาะข้อความที่กำหนดให้ ส่วนคำถามเปิดที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเสรีจะใช้เป็นบางกรณี) ได้นำแบบสอบถามไปปรึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์และอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องชัดเจน (content validity) ตรงตามเนื้อหาและครอบคลุมเนื้อหามากที่สุด จากนั้นได้นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ ด้วยวิธีการดังนี้

1. ทดสอบความเที่ยง (validity check) ด้วยการส่งแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจแก้และปรับปรุงจนมีความสมบูรณ์
2. ทดสอบความตรง (reliability check) ด้วยการ pretest แบบสอบถามกับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 ชุด แล้วนำมาคำนวณหาค่าความตรงของแบบสอบถามโดยวิธีของ conbrach alpha

ประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรเป้าหมายในการวิจัย

ประชากรเป้าหมายในการวิจัย ได้มีการแบ่งเป็น 4 กลุ่ม เพื่อเป็นตัวแทนของกลุ่มผู้ใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มประชากรวัยรุ่นที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18-25 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตค่อนข้างสูง และเป็นกลุ่มที่คาดว่าจะมีทัศนคติ ค่านิยม แบบคนรุ่นใหม่ จำนวน 110 คน โดยสำรวจในบริเวณพื้นที่มหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียน และศูนย์การค้า

กลุ่มที่ 2 กลุ่มประชากรวัยทำงาน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตค่อนข้างสูง และเป็นกลุ่มที่คาดว่าจะมีความเกี่ยวข้อง ความสนใจการเมืองมากกว่ากลุ่มแรก จำนวน 110 คน โดยสำรวจในบริเวณพื้นที่ซึ่งเป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน เช่น ถนนสีลม ถนนสาทร ถนนอโศก และกระทรวง กรม หน่วยงานต่างๆ เป็นต้น

กลุ่มที่ 3 กลุ่มประชากรที่ใช้อินเทอร์เน็ตน้อย ซึ่งเป็นกลุ่มที่คาดว่าจะมีการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตค่อนข้างต่ำ และเป็นกลุ่มที่คาดว่าจะมีความสนใจการเมืองระดับต่ำ จำนวน 110 คน โดยสำรวจในบริเวณพื้นที่ชุมชนคลองเตย

กลุ่มที่ 4 กลุ่มประชากรผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตโดยเก็บรวบรวมรายชื่อและที่อยู่ทางอีเมล (E-Mail Address) ของบุคคลที่เข้าไปแสดงความคิดเห็นผ่านกระดานข่าว (web board) ในเว็บไซต์ต่าง ๆ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น www.pantip.com จากนั้นจึงส่งอีเมลไปเพื่อหาอาสาสมัครเข้ามายังเว็บไซต์เพื่อทำการตอบแบบสอบถาม จำนวน 220 คน โดยออกแบบสำรวจผ่านทางเว็บไซต์ <http://polls.thethai.net>

ดังนั้นได้มีการออกแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น จำนวน 550 ชุด คงมีแบบสอบถามที่สามารถใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยได้จำนวน 500 ชุด ถือว่าเป็นการออกแบบสอบถามได้ครบตามจำนวนที่ต้องการเก็บรวบรวม คือ 500 ชุด จึงได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ทั้งหมด โดยมีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2543 ถึง วันที่ 6 มกราคม 2544

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง การรณรงค์หาเสียง และอินเทอร์เน็ต โดยพิจารณาจากประวัติ ภูมิหลัง หน้าที่ ตำแหน่ง จำนวน 11 คน เพื่อสัมภาษณ์ ดังนี้

1. นายนิกร จำนง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคมและผู้อำนวยการพรรคชาติไทย
2. นางสาวอรุณี ปริศนานันท์กุล ผู้อำนวยการฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศพรรคชาติไทย
3. นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อและโฆษกพรรคประชาธิปัตย์
4. นายเจริญ คันธวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร พรรคประชาธิปัตย์ และกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์
5. นายธนัญ ดันดีสุนทร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตาก พรรคประชาธิปัตย์
6. นายภิมุข สิมะโรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร พรรคไทยรักไทย และรองโฆษกพรรคไทยรักไทย
7. นางรัตนา จงสุทธานมณี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงราย และโฆษกพรรคชาติพัฒนา
8. นายวีระชัย แนวนบุญเนียร คณะกรรมการการเลือกตั้ง ฝ่ายการมีส่วนร่วม
9. นายธีรภัทร เสรีรังสรรค์ ประธานสาขาวิชารัฐศาสตรมหาวิทาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปัตย์ สมัยรัฐบาลบรรหาร ศิลปอาชา

10. นายสมชัย ศรีสุทธิยากร เลขานุการมูลนิธิองค์กรกลางเพื่อประชาธิปไตย และ
ผู้ประสานงานเครือข่ายประชาชนเพื่อการเลือกตั้ง (P-Net) รองศาสตราจารย์ประจำคณะ
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

11. นายเสรี วงศ์มณฑา อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีปทุม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (*descriptive statistics*) ได้แก่ การหาค่าร้อยละ (Percentage) การ
คำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่ออธิบายสมมติฐานข้อที่ 1-4 ได้แก่ ลักษณะทั่วไปทาง
ประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ภาพลักษณ์ทางการเมืองของ
พรรคการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมือง ทศนคติและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการ
นำอินเทอร์เน็ตมาใช้ประโยชน์ทางการเมือง

2. สถิติเชิงอนุมาน (*inferential statistics*) ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยใช้
เกณฑ์ตามนัยสำคัญของสถิติ (significant) ที่ระดับ 0.05 เป็นเกณฑ์ ถ้าหากตัวแปรต้นตัวใดมี
ค่านัยทางสถิติต่ำกว่า 0.05 ถือว่า ตัวแปรต้นตัวนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมี
นัยสำคัญ นอกจากนี้ยังหาค่า association เพื่อหาระดับความสำคัญของตัวแปรต่างๆ ที่ใช้ใน
การวิจัย ได้แก่ ค่าแกมมา (Gamma) ซึ่งจะสามารถดูระดับความเข้มข้นของความสัมพันธ์ของ
ตัวแปรต้นและตัวแปรตามว่าความสัมพันธ์ที่พบนั้นมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใดประกอบ
กันด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่อง “อินเทอร์เน็ตกับการเมืองไทย” ได้มีการตั้งสมมติฐานไว้ 4 ข้อ และได้
ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการรณรงค์หาเสียงมีอิทธิพลต่อการรับรู้
ข่าวสารทางการเมืองและการตัดสินใจของผู้ลงคะแนนเสียงเฉพาะบางกลุ่ม โดยมีความสัมพันธ์
อย่างมีนัยสำคัญกับตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้

ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1 ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ หรือเป็นลักษณะทางประชากรศาสตร์ นั่นเอง

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และการตัดสินใจของผู้ลงคะแนนเสียง

การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง หมายถึง ลักษณะความสนใจและการติดตามข่าวสารทางการเมือง ความเชื่อถือในข่าวสารที่ตนเองได้รับ โดยการเปิดรับข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต วัดได้จากความถี่ของการเปิดรับข่าวสารประเภทอินเทอร์เน็ต

การตัดสินใจของผู้ลงคะแนนเสียง หมายถึง การเลือกพรรคหรือผู้สมัครตามความต้องการของผู้ลงคะแนนเสียง วัดได้จากความเชื่อในข่าวสารที่ได้รับจากอินเทอร์เน็ต

สมมติฐานข้อที่ 2 ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการรณรงค์หาเสียงเพื่อสร้างภาพลักษณ์ทางการเมืองและสื่ออินเทอร์เน็ตมีประสิทธิภาพในการสร้างภาพลักษณ์ทางการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง

ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 2 ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการรณรงค์หาเสียง

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาพลักษณ์ทางการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง

ภาพลักษณ์ทางการเมือง หมายถึง ภาพที่เกิดขึ้นในใจอันเนื่องมาจากการประทับใจและเกิดความทรงจำใน “ตัวการ” โดยได้มีการสะสมและพัฒนาปรับเปลี่ยนไปตามประสบการณ์ที่พบเห็น หรือไปมีส่วนร่วมผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

สมมติฐานข้อที่ 3 การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในทางการเมืองช่วยพัฒนาการเมืองในด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้

ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 3 ดังนี้

1.ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในทางการเมือง

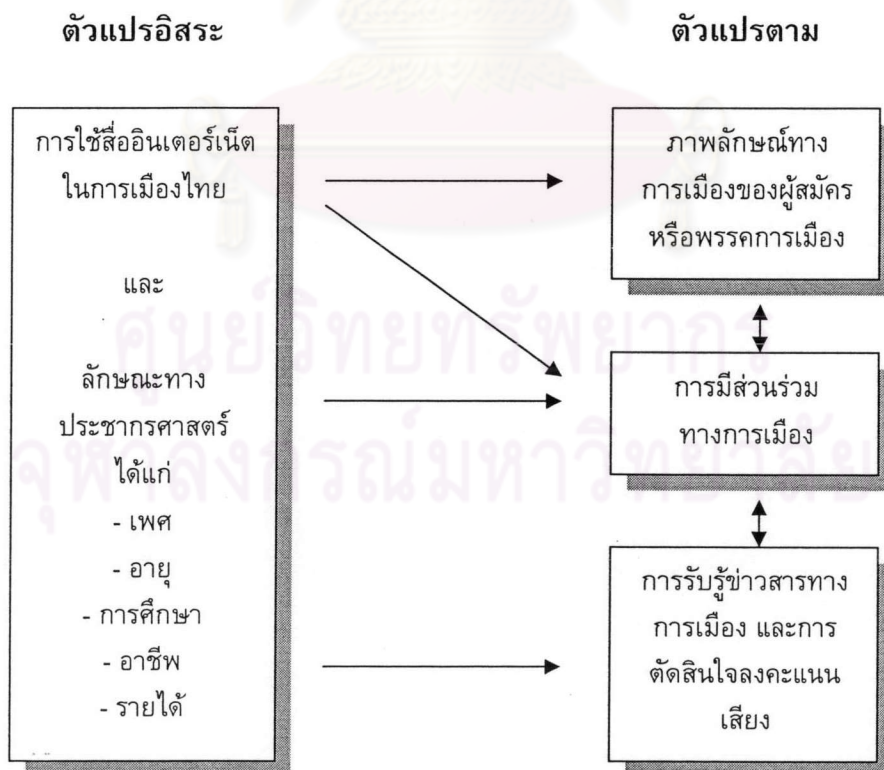
2.ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การที่ประชาชนสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นมีส่วนร่วมในการกำหนด ควบคุม ตรวจสอบการดำเนินการทางการเมืองต่างๆ ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ โดยมีรูปแบบ คือ การไปเลือกตั้ง การช่วยหาเสียง การเป็นผู้มีบทบาทในชุมชน การเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง

สมมติฐานข้อที่ 4 ระบบการตรวจสอบ ควบคุมการรณรงค์หาเสียงผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ แนวโน้มในอนาคตควรมีระบบตรวจสอบ ควบคุมและองค์กรควบคุมดูแลที่มีประสิทธิภาพสูงตามการพัฒนาและการขยายตัวของการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการรณรงค์หาเสียง

สมมติฐานข้อที่ 4 เป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนาทั้งหมด

จากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม สามารถนำมาสร้างเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ 3.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม